גילוי סנסציוני בספר ערבי אשר יצא־לאור

זוכה לאישור של בן־גוריון

פגישת בן־גוריון־נאצר

הידיד „ד" יצא לבלגראד

העתונאי „ב" טס לקאהיר

רוטשילד נתבקש לעזור

„אם יזדמן לי ולבן־גוריון לבלות שלוש שעות יחד בחדר סגור, ואין שלישי בינינו, בחדאי נגיע לפיתרון של שלום."

את הדברים האלה אמר גמאל עבד־אל־נאצר בכבודו ובעצמו לאורח אירופי, לפני פתות מחמש שנים. האורח שהתרגש מן האפשרות הזאת, מיהר להעביר את תוכן השיחה לדויד בן־גוריון.

מי מספיק מקורב לעבד־אל־נאצר או לבן־גוריון כדי לדעת סוד כה חיוני? ומי ממקורבים אלה יכול להיות מעוניין בגילוי הסוד ברבים? על כך יש רק ניחושים.

הם סובבים סביב ספר ערבי, מכורך בטוב־טעם, שהופיע לא מזמן בביירות. שם הספר: פלסטין, תפקיד המסר וההגיון במערכת־השיחרור. המחבר: אלמוני, המעיד על עצמו כי היה מעורב בכל ההכרעות החשובות שנגעו לגורל־פלסטין. מגמתו: להוכיח כי גדולי העולם הערבי ניצלו את בעיית־פלסטין לצרכיהם, ככלי במישחק־הכוח הבינערבי, וכי מאחרי מסך ההתלהבות הלאומית היו מוכנים להסדר עם ישראל, על חשבון פלסטין.

לא רק עבדאללה ניהל שיחות עם ישראל, טוען המחבר האלמוני, אלא שגם עבד־אל־נאצר הגדול היה מוכן להסדר.

אין פלא, על כן, שספר זה מסעיר את העולם הערבי, ומאז הופעתו מוצפות מערכות העיתונים הגדולים במרחב מכתבי־קוראים המגיבים על גילוייו, או הדורשים לדעת את זהות המחבר. המגלה פרסים כה רבים על נסיונות־הידברות בין בן־גוריון ועבד־אל־נאצר.

★ ★ ★

או נו וטיטו מתעניינים

הספר הראשון נעשה על־ידי דויד בן־גוריון. מחבר פלסטין יודע לספר, כי בדצמבר 1961 הגיע ראש ממשלת ישראל לראנגון, בירת־בורמה. בשיחותיו עם עמיתו או נו שאל בן־גוריון, מה דעתו על האפשרויות להשכנת שלום בין ישראל לערבים. המארח לא ענה, ולכן, לדברי המחבר, „ברור מדוע ימי ההתבודדות של בן־גוריון עם או נו לא רשומים ביומני. הם נרשמו במקום אחר, סודי יותר."

אבל אחרי שובו של בן־גוריון לישראל, ביקר או נו בקאהיר. בשובו לראנגון שלח מכתב אישי לבן־גוריון, בו שאל כאיזו צורה יכול הוא לתווך בין ישראל למצרים. בתחילת פברואר 1962 השיב בן־גוריון: „לא התכוונתי לכפות על כבודו העלאת העניין בפני עבד־אל־נאצר, אך אם תמצא לנכון לעשות זאת מרצונך, הואל נא להודיע לעבד־אל־נאצר שאני מוכן להיפגש איתו בכל מקום אשר יקבע, אפילו בקאהיר, כדי לערוך שיחת חשאיות ללא כל פירסומת וללא כל תנאים מוקדמים, למציאת דרך להסדר והנחת יסודות לשיתוף־פעולה כלכלי, מדיני בין ישראל למצרים."

או נו התקשר עם נשיא מצרים, אך זה השיב כי „בתנאים הקיימים אין ענין היחסים הישראליים־ערביים נושא לבירור."

מניין ידע המחבר את הפרטים הללו? ההסבר

או נו ונאצר

לפי בקשת בן־גוריון, ניסח ראש־ממשלת בורמה או נו לתווך בין ישראל ומצרים. בתמונה זו הוא נראה (מימין) בצד נהרו ונשיא מצרים גמאל עבד־אל־נאצר, שלושתם לובשים בגדים בורמיים מסורתיים.

הסביר: או נו שלח העתק ממכ־ תבו של בן־גוריון לעבד־אל־ נאצר, וזה הראה אותו למחבר האל־ מוני, יחד עם תשובתו השלילית של בן־גוריון.

אחרי כישלון הפתיחה הבורמאית היפנה בן־גוריון את מבטו, לדברי המחבר, לעבר בלגראד. היה זה בסוף 1962, כאשר היה המרחב נתון בתהפוכות: האיחוד הסורי־מצרי התמוטט, חתירות עבד־אל־נאצר בירדן ניכשלו, ההתגדות בתימן גברה, יחסי

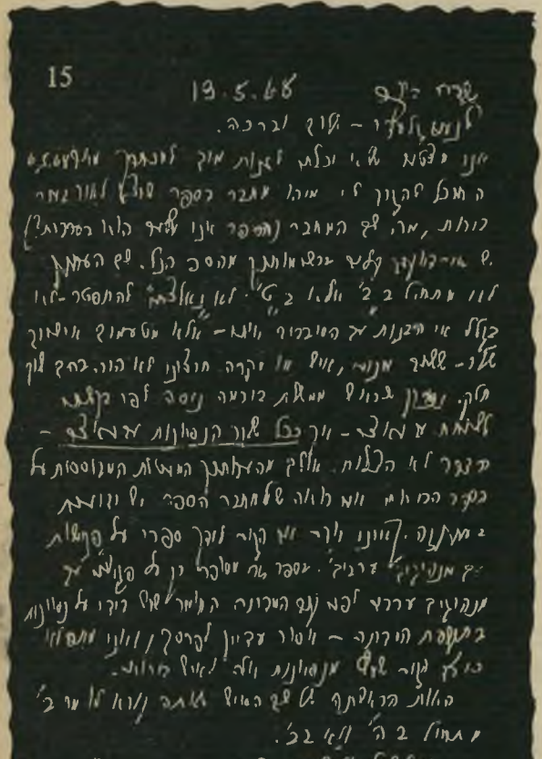

מכתבו של בן־גוריון

שנשלח למיזרחן ה־ תל־אביבי נעים גל־ עדי, כתגובה על גילויי הספר הערבי. מכתב זה מאשר את הגילויים הסנסאציוניים של הספר שיצא לאור בביירות.

קאהיר־בגדאד היו בכי רע. „בן־גוריון הגיע למסקנה, כי יש לזכן שעבד־אל־נאצר יהיה מוכן לצעוד לקראתו."

לכן שלח אחד מידידיו, המזוהה בספר רק באות „ד", לשליחות חשאית לבלגראד. „ד" התקשר עם ידיד, שר בממשלת־יוגוסלאביה המזוהה בראשי־ התיבות „ב.א.", וביקשו לברר אפשרות פגישה גלויה או חשאית בין בן־גוריון למרשאל טיטו, לבדי־ קת הסיכויים של הפסקת־הלוחמות במרחב.

„ב.א." ניגש לטיטו מייד, אך חזר והודיע ל„ד" כי ההצעה אומנם נראית לו מעניינת, אבל הוא מעדיף לקבל תחילה הסבר ברור על כוונות בן־גוריון. כעבור חודש ימים, ב־28.12.62, שלח בן־גוריון מכתב לטיטו, עליו נרשם „סודי ואישי", ובו הסכיר בהרחבה את התפתחות המלחמה הערבית־ישראלית והדגיש את בטחונו שבעולם הערבי קיים כוח מתקדם המעוניין בסיום מלחמה זו. פרקים מתוכן המכתב, לדברי מחבר פלסטין:

„אין ספק שאין מדינה ערבית אשר תעז לנהל משא־ומתן עם ישראל, בטרם תעשה זאת מצרים. כי זו המדינה הערבית החזקה באיזור... העולם כולו רואה בך האישיות הבולטת ביותר במאבק לשלום העולם. כבוד הנשיא גם ידוע כאחד מידידיו הקרובים של עבד־אל־נאצר, ולדעתי יש ביכולתך למלא תפקיד ראשי בהבאת מצרים וישראל אל שולחן־הדיונים, לבירור

(המשך בעמוד 12)

תתחיל התלבטות מכאיבה.

כי ההסדר המוצע נושא בחובו שאלות חמורות מאוד.

הוא עדיף, בלי ספק, על סיפוח שפירושו סכנת מלחמת־נצח עם העולם הערבי.

הוא עדיף על סיפוח, שיהרוס את צביון מדינת־ישראל ויעניק לה, תוך דור, רוב ערבי שליט או מדוכא.

אולם הסדר כזה, שייעשה מעל לראשו של העם הפלסטיני ולא הסכמתו האמיתית, ספק אם יחזיק מעמד.

הוא לא יקבור את השינאה, ולא יביא לשיתוף־פעולה של ממש בין שני העמים.

הוא לא יביא לחיסול אל־פתח — כאירגון לוחם וכהשקפת־עולם.

אחרי נפילת המלך חוסיין, העשוייה ל־ התרחש תוך שנה־שנתיים, עלול העם ה־ פלסטיני לגנות את ההסדר שהוא לא היה שותף לו, בייחוד עם תישאר ירושלים בידי ישראל.

עבד־אל־נאצר, הנותן עתה גיבוי מלא לחוסיין, עשוי לנטשו בשעת־כושר מתאימה.

ההסדר יפרק מחדש את ארץ־ישראל, מ־ בחינה כלכלית ומבחינה בטחונית.

בקיצור: הסדר כזה יכול להוות צעד קדימה, אבל אין הוא פיתרון אמיתי, ובוודאי לא שלום אמיתי.

★ ★ ★

אם יש ברירה? האם יכלה ממש־ לת־ישראל — ממשלה זו או ממשלה אחרת לעלות על דרך אחרת?

ישנה רק דרך מעשית אחרת אחת: הדרך של שלום פלסטיני.

הקמתה של מדינה פלסטינית, שתהיה קשורה באמנה בטחונית, כלכלית ומדינית עם ישראל, תיצור מציאות לגמרי חדשה.

היא תשמור על שלמות־הארץ ועל ה־ אינטרסים הבטחוניים החיוניים של ישראל.

היא תביא לשלום של ממש עם העם היושב בארץ זו, העם הקרוב לנו ביותר, העם המתסיס את המרחב, העם המצמית מתוכו את אל־פתח.

אמרנו זאת לפני שנה, יום אחרי כיבוש ירושלים. אז, בשיכרון־הנצחון, היה נראה כאילו הברירה היא בין סיפוח השטחים לישראל או כינון המדינה הפלסטינית.

כיום ברור לכל בר־דעת, כי ה־ ברירה הממשית היא בין מדינה פלסטינית לבין נסיגת צה"ל, תוך החזרת כימעט כל השטחים ל־ מישטרים זרים, עויינים ורופפים.

זוהי הברירה היחידה. השאר אינו אלא מלל דמאגוגי ופיתפותי־ביצים.

★ ★ ★

יתתיים עברה שנה — שנה שאין לה תחליף.

שנה של קיפאון הרה־אסון.

שנה גדושת פיטפוטים ומשוללת מחשבה בצמרת.

שנה שבוזבזה ללא שום תועלת שהיא. שנה שבה יכולנו ליצור מציאות חדשה בארץ ובמרחב.

ממשלת־הליכוד־הלאומי תישא באשמה ההיסטורית הנוראה של אובדן שנה זו.

והשאלה היא: האם עוד ניתן לתקן את המעוות? האם לא איחרנו את המועד?

יתכן מאוד כי המאורעות עומדים להת־ חולל במהירות, וכי הממשלה תמצא את עצמה בעל כורחה, בעוד חודשיים בלבד, במבוי החד־סיטרי של נסיגה.

אני מאמין שעוד ניתן להציל את המצב.

אני קורא לממשלה להכריז מייד:

- **ישראל מכריזה** כי העם הערבי הפלסטיני הוא צד רשמי לכל הסדר במרחב.
- **ישראל לא תסכים** לשום הסדר שלא יאושר בפה מלא, במישאל־עם כולל, על־ידי העם הערבי הפלסטיני.
- **ישראל קוראת** לעם הפלסטיני להקים מייד נציגות מוסמכת, לניהול משא־ ומתן עם ישראל.
- **ישראל מוכנה** לנהל משא־ומתן זה על בסיס העיקרון של הקמת מדינה פלסטינית, שתהיה קשורה בקשרים בטחו־ ניים, כלכליים ומדיניים עם ישראל.

כך — רק כך — תחזור היוזמה המדינית לישראל.

רק כך נפסיק להיות כדור־מישחק בידי אחרים.

רק כך נוכל לחגיע לשלום של ממש, בעל משמעות, שיבטיח את עתידנו.

לא נותר זמן רב. אנו מתקרבים לרגע האחרון.